UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Aluari Pelagij de pla[n]ctu eccl[es]ie desideratissimi libri duo et indice copiosissimo et marginarijs additionibus rece[n]s illustrati

Alvarus <Pelagius>

Lugduni, 1517

Quadragesimusoctau[us] ar. de statu martyru[m] q[ui] quoda[m] modo in eccl[es]ia defecit. De bono [et] malo sanguine. Q[uod] eccl[es]ia sp[...] d[...] p[ro]cere [et] inimicos diligere: no[n] bella ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29953

Visual Library

Furti no me q̄d lege dam.

¶ Ad hec ſciendū ꝙ furti nomine prohibita eſt in decalo
go ois illicita alienie rei vſurpatio.xiiij.q.v.penale.xxxij.
q.iiij.meretrices.⁊ ideo quicūqȝ cōtrectat rē alienā inuito
dn̄o furtuȝ cōmittit:⁊ ad reſtitutionē tenet̄. legit̄ ⁊ no. ex̄
de elec.dudum.ij.Un̄ ⁊ qui minima furat̄.i. contra volun
tatem domini tollit:ad reſtitutionē tenetur.Un̄ confeſſo-
res pueris ⁊ alijs accipientibus fructus arborum vel li-
gna vel aliud quodcūqȝ comeſtibile vel vſibile quantum-
uis modicū/etiam ad valorem vnius denarij reſtitutio-
nē debēt facere fieri.xiiij.q.vlt.c.vlti.inſti. de rerū diuiſio.
§.gallinarū.Grauius tamē punit̄ furtum ex auaritia cō-
miſſum:ꝙ ex inopia.xij.q.ij.fraternitas.Unde ⁊ prelati di
lapidatores rerum eccleſiaſticarū/fures ſunt:⁊ ad reſti-
tutionē tenent̄.x.q.ij.c.vlt. ex̄ de elec.ꝙ ſicut. Unde ⁊ qui
per oſtium nō intrat ad beneficium:fur eſt:⁊ ad reſtitutio
nem tenet̄ fructuum omniū quos recepit. xxiij.q.iiij.tres
perſonas.ex̄ de elec.dudum.ij. Et adde q̄d no.s̄.§. quib⁹.
ver.i.cū ver.ſe.in ar.xlvij.Unde ⁊ fures clerici authorita-
te ſuperiorū poſſunt incarcerari ⁊ tormētari quouſqȝ res
exquirantur.v.q.v.illi qui.xiiij.q.vi.c.i.⁊ de pe.c.i.ex̄ de ap
pella.dilectis.⁊ de pe.ni.lxxxi.di.preſbyter.Et qui percipit
fructus bn̄ficij quo priuatus de iure eſt:fur eſt: ⁊ ad reſti-
tutionē fructuum tenet̄, vt dixi proxime in alio caſu per
ca.p̄.dudum.ij.⁊ no.per Inno.de prebē.de multa. ¶ Ue-
rum q: materia reſtitutiōis latiſſima eſt: nec poſſet breui-
bus cōprehendi:ex predictis.s̄. quibuſdā caſibus vtilib⁹
et quotidianis magis neceſſarijs pro alijs remiſſiōes fa-
cio. De materia ergo reſtitutionis vide Inno. ex̄ de reſti.
ſpo.olim illo. ⁊ de appel.dilectis.de iureiu.ſicut.⁊.i.de im-
mu.ec.quia plerīqȝ. de homi. ſicut dignum. de furtis. qui
cum fure.de vſu.cūtu.⁊ per alios per Ray. in ſumma ſua
in ſecundo li.in ti.de incēdijs ⁊ furtis. vſqȝ ad fi. libri per
Oſtien.in ſum.de penitētijs.§.fi.in titulis de raptoribus/
⁊ de furtis/⁊ de iniurijs/⁊ de reſtitutione ſpo.ex̄. Et.xiiij.
q.v.⁊.vi.⁊.xvij.q.iiij.per totū.vj.q.iij.placuit.xij.q.ij. in an
tiquis.⁊.c.in legib⁹.⁊ de pe.di.i.vulgaris.⁊.l.aut facta.de
cō.di.v.diſcipulos.iij.q.i.per totū. ¶ Expedito ſtatu apo-
ſtolico ſub quo poſui crimina ⁊ peccata ⁊ defectus mem-
brorū eccleſie militātis:⁊ ſub quo tractaui pleniſſime in
prima parte ſtatum eccleſie apoſtolice:⁊ ſtatum papalem
apoſtolicū:⁊ ſtatum epiſcoporū ſucceſſorum apoſtolorū.
lxviij.diſt.quorum.⁊ planxi ruinā eius:in iſta ſecūda par-
te nunc ad ſtatū martyrum tranſeamus.

¶ Articulus.xlviij. A

E ad ſanctam ma

trē eccleſiā vocem dirigēs/ſciſcito: ab ea
dicēs/Ubi ſunt martyres tui o eccl'ia ſan
cta chriſti ſanguine dealbata ⁊ expurga-
ta ⁊ mūdata lauacro aque in verbo vite?
Eph.v.Spōſus tuus ſpōſus ſanguinis eſt.Exo.iiij. San
guis ei⁹ ornauit genas tuas:vt appareas rubicūda chri-
ſti ſanguine paſſionis rubicundi in ea.Can̄.v.Tui marty
res inclyti in ſanguine agni ſuas ſtolas conſueuerūt deal
bare.Apo.xvij.⁊ ſanguine ꝓprio chriſti ſanguinē recōpē-
ſare:⁊ te in ſuo ſacro ſanguine cōſecrare.xxviij.di.ſacroſan
cta.⁊ ſuper cementū ſacroſancti ſanguinis te edificare: ⁊
vtrūqȝ poſtē tuū ⁊ ſupliminare ſuo ſanguine linire. id eſt
affectū ⁊ intellectū.vide de conſe.diſt.ij. quid ſit ſanguis.
¶ B Et ſynterēſim q̄ eſt iudiciū cōſciētie.vt pertrāſeū-
tis angeli euaderes percuſſurā.Exo.x.⁊ ꝑ tui ſpōſi ⁊ eorū
ſanguinē propriū introires ſemel in ſancta ſanctorū redē
pta ſanguine dn̄i ⁊ ſeruorū.Heb.ix.Spōſus tuus ſepties
pro te ſanguinē ſuū fudit. In circūciſione.Luc.ij.Oratio-
ne poſt cenā.Luc.xxij.Flagellatione. Jo.xviij.Mar.xiiij.
Capitis ſpinarū coronatione.Jo.xviij.Manuū apertio-
ne cū clauis/⁊ pedū perforatione.Luc.xxiij.Lateris aper
tione.Jo.xix.ſicut fuerat figuratum.Nume.xix.de vitula
rufa:ſcȝ carne chriſti cui⁹ ſanguine ſepties aſpergebatur
tabernaculū.pſ̄.xxi.Foderūt man⁹ meas ⁊ pedes meos.
vt intingat̄ pes tuus.i.affect⁹ in ſanguine in paſſione chri
ſti.Tu em̄ eccleſia benedicta es ille ager acheldemach.i.
ſanguinis ꝓ quo illi.xxx.denarij q̄ fuerunt preciū ſangui-
nis dn̄i:dati ſunt in ſepulturā peregrinorū. Mat.xxvij.⁊
Act.i.quia vere peregrini ſumus.i. Pet.ij.ſepulti.Roma.
vj.in te eccleſia per mortificationē.ij.Cor.iiij.corporis il-
lius ſacri ſanguinis agni per cōpaſſionem ⁊ crucis baiu-
lationem ſtigmata retinētes.Gal.vj.Unde Aug.Proui-
dentia autem dei factū puto vt preciū ſaluatoris non pec
catoribus ſumptū prebeat:ſed peregrinis requiē ſubmi-
niſtret.vt iā exinde chriſtus ⁊ viuos ſanguinis ſui paſſio-
ne redimat:⁊ mortuos precioſa paſſiōe ſuſcipiat. Precio
ergo dominici ſanguinis ager figuli cōparatur. Legim⁹
in ſcripturis ꝙ totius generis humani ſalus redēpta ſit
ſanguine ſaluatoris.i.Pet.i.Apoc.i.Ager ergo iſte mun-
dus hic totus eſt.Matth.xiiij.Figulus autem qui mūdi
poſſit habere dominatū:ipſe eſt qui vaſcula noſtri corpo-
ris fecit de limo.Gen̄.ij.Iſti⁹ itaqȝ figuli ager chriſti ſan
guine emptus eſt peregrinis. Peregrinis inquā qui ſine
domo patria ⁊ toto orbe exules iactabātur: requies chri-
ſti ſanguine prouidetur. Iſtos autē peregrinos dico qui
renūtiantes ſeculo ⁊ nihil poſſidentes in mūdo. Matth.
xix.in chriſti ſanguine requieſcunt.pſ̄.iiij.In pace in idipm
dormiā ⁊ requieſcā. Sepultura em̄ chriſti nihil eſt aliud
ꝙ requies chriſtiani.Conſepulti em̄ ſumus ſicut ait apo-
ſtolus Roma.vj.cū illo per baptiſmū in morte. Nos ergo
peregrini in hoc mundo ſumus ⁊ ſicꝰ hoſpites in hac vi
ta.Lu.ij.Cor.v.verſamur.hucuſqȝ Aug. Sed hodie mar
tyres iſtius tēporis tepefacti a ſanguine ſacroſancto agni
immaculati.i.Pet.i.ex ſanguinibus. Joā.i.polluti ſunt.i.
peccatis.de conſe.di.iiij.ſi quis autē(al's eſt ſub.c.ꝓprie)
pollutū ſanguinem tangunt.Oſee.iiij.ſanguis ſanguinē
tetigit.Carnis ⁊ ſanguinis reuelationē habent.Matth.
xvj.de nobili ſed carnali ſanguine. Pſ̄.xxix. Que vtilitas
in ſanguine meo.gloriātur. Sanguinem innocētem fun-
dunt.cōtra pſ̄.cv.Effuderūt ſanguinem innocentē.Car-
ni ⁊ ſanguini acquieſcūt.contra Gala.i. Sanguis inno-
xius effuſus in terra cōtra eos clamat ad dominū. Gen̄.
iiij.Lupi ſunt domināres in eccleſia. Paſcūtur ſanguine.
Anima vniuſcuiuſqȝ eorꝫ in ſanguine eſt.Leuit.xvij.Totā
te ſanctam eccleſiā implent homicidiorū ſanguine.cōtra
id.xxiij.q.v.penas.⁊.q.viij.ſepe.cū.c.ſeq.ij.q.vij.§.his ita.
ij.ex̄ de rap.in archiepiſcopatu. ¶ O luna. Cant.iiij.pul-
chra eccleſia ſancta:vere adimplet̄ de te ꝙ tota quaſi ver
ſa es in ſanguinē.Luc.xxi.Act.ij.⁊ aque.i.populi conuerſi
ſunt in ſanguinē.Apo.xj.q: ſanguinē ſanctorū effundunt
cum ſuis ſanguineis capitibus.Apoc.xvj.⁊ ſanguinē bi-
bent vt digni ſunt.vt ibi quia ebrij ſunt de ſanguine ſan-
ctorū ⁊ de ſanguine martyrum ieſu.Apo.xvij.ſed de⁹ vin-
dicabit ſanguinem ſeruorum de manibus meretricis ma
gne que corrupit terram in proſtitutione ſua.Apo.xix.Et
ſanguis impiorū tuorum filiorū homicidarum ſuper eos
in crudelitate mitantiū:quia iuſtum ſanguinem effude-
rūt. Matth. xxiij.ſicut iudei ipſi ſanguinē.vnde ibi Hie-
ro.Sanguis eis ſuper nos ⁊c̄. Perſeuerat vſqȝ in preſen-
tem diem hec imprecatio ſuper iudeos:⁊ ſanguis dn̄i nō
aufertur ab eis.Heu iam in tuis filijs ſceleratis ad vindi
ctā ad literā ſanguinis procedis.cōtra id ex̄ de rap. in ar-
chiepiſcopatu.⁊ iura pre.in additione.Iā gladiū materialē cō
tra preceptū dn̄i extra vaginā traxiſti.Mat.xxvj.xxiij.q.
i.§.i.Et nedū vnā aurem cōtumacis precidiſti.xxiij.q.i.ſi
petr⁹.ſed multorꝫ corpora/vtinā nō aias occidiſti. nec me
mor fuiſti ꝙ Dauid ſanctus ꝓhibitus eſt templū dn̄o edi-
ficare: quia vir ſanguinis erat.i.Paralipo.xxij.i.q.vij.ſi
quis omnē.de cōſe.diſ.i.c.i.Quid tibi o piaor miſericors:
que nō claudis gremiū redeūti.C.de ſum.tri.inter claras
xxiij.q.iiij.duo iſta.ex̄ de hereti.ſuper eo.lib.vj.⁊ ſanguini
cū ſanguine.Quid tibi o pacifica et benigna ⁊ guerris?
Nonne arma tua lachryme ſunt ⁊ orationes?xxiij.q.viij.
conuenior.Nōne clypeus tuus victus.ij.Reg.i.fides eſt?

toꝛax iuſtitie.ad Ephe.vj.Diligẽs filios tuos cõmuniter:
non comedens.pſ.lxxviij.quia comederũt Jacob.nõ de/
uoꝛans.pſ.xiij.⁊.lij.Qui deuoꝛant plebem meã.Non no/
uerca.quia miſcẽt aconita nouerce.Nõ hiena.Nõ lamia.
Thꝛeñ.iiij.ſed mater ⁊ agna.xij.q.ij.qui abſtulerit.Lũbis
ſuccincta charitatis ⁊ caſtitatis:nõ carnalitatis ⁊ crude/
litatis.calciata pedes in pꝛeparationem euãgelij pacis.
viij.q.j.olim.Eſa.lij.⁊ habens gladiũ ſpiritus:qđ eſt ver/
bum dei:ad tranſfigendũ coꝛda cõtumacium ſuperba/et
couertendũ:non ad hoĩes occidendũ.xxiij.q.ij.inter hec.
Hec ſunt arma apoſtolica tua.Ephe.vj.Nũquid dictum
eſt tibi a ſponſo tuo ꝙ diligas inimicos.Mat.v.Luce.vj.
xxiij.q.iiij.§.ex his.Nã etſi mali multi filij:tamen tui ſunt:
et multi futuri boni ⁊ tui legitime nati.Matth.xxj.Amẽ
dico vobis:q: publicani ⁊ meretrices pꝛecedent vos in re
gno dei.Quot publicani ⁊ meretrices/homicide ⁊ ſacri/
legi/depopulatoꝛes agroꝛũ/raptoꝛes virginum/molles/
pꝛoditoꝛes/parricide/⁊ ſceleratiſſimi peccatoꝛes/et infi/
deliſſimi patrini in domo tua peruerſi:ſed tandem reſpi/
ciente eos chꝛiſto cõuerſi/nunc cũ ipſo habitãt:ipſum be/
nedicunt ⁊ laudãt.Nũquid noſti/De nemine deſperandũ
eſt in hac vita:de pe.diſt.vij.nemo.⁊.xxxij.q.ij.ancillam.⁊
q.iiij.recurrat.in fi.q: ⁊ latro in die ſuſpendij ſui ⁊ obitus
in paradiſum introiuit.Luc.xxiij.vꝫ.Ambꝛoſius.Uita enĩ
eſt eſſe cuꝫ chꝛiſto.⁊ vbi chꝛiſtus:ibi regnũ.⁊ de hoc.xxvj.
q.vj.agnouimus.⁊.c.ſi pꝛeſbyteri.de pe.diſt.j.impoꝛtuna.
et Apoſtolus perditꝰ ſe ſuſpẽdit.Matth.xxvij.de peni.
di.iij.iudas.⁊.c.ſceleratioꝛ.¶ L O in charitate nimia
deſpõſata in miſericoꝛdia ⁊ miſerationibꝰ.Oſee.ij.Quid
te vindicas?Spõſus tuus ſibi vindictã reſeruat.Pꝛouer.
xxij.Deut.xxxij.ad Rom.xij.⁊.xxiij.q.j.§.j.quia ipe eſt zelo
tes viſitans patrũ peccata ⁊c.Exo.xx.xxiij.q.iij.§.ex his.
j.q.iiij.§.ecõtra.⁊ dicebat tibi.Matth.v.Luc.vj.⁊.xxiij.q.
j.§.j.Poꝛrige maxillam alterã percutienti.⁊ qui angaria
uerit te mille paſſus:vade cũ eo.ij.milia.Jo.vj.⁊ in pꝛe.§.
j.Increpabat diſcipulos ignem cõtra ſamaritanos petẽ/
tes.Luc.ix.xxiij.q.iiij.ꝙ chꝛiſtus.Suadebat animã pone/
re pꝛo amicis/qui eã poſuerat pꝛo inimicis.Jo.xv.vt da/
ret itelligere.ſm Greg.ꝙ nobis amici ſibi inimici exiſtũt
qui nos perſequuntur.Sed ⁊ ille ignitus apoſtolus q̇ te
per euangeliũ genuit.j.ad Coꝛ.iiij.⁊ q̇ infirmabatur te/
cum:⁊ vꝛebatur tecũ de tuo ſcãdalo.ij.ad Coꝛ.xj.dicebat
tibi.Uince in bono malũ:⁊ noli vinci a malo.⁊ ſi eſurierit
inimicus tuus:ciba illũ.ſi ſitit:potũ da illi ⁊ ſic carbones
ignitos amoꝛis cõgeres ſuper caput eius.ad Rom.xij.⁊
xxiij.q.iiij.§.ex his.Et iterũ.Cum oĩbus pacem habẽtes
quantũ in nobis eſt.ad Rom.xij.⁊.xj.q.iij.inter verba.ibi
exponũtur hec verba.Et charitas patiens eſt.j.ad Coꝛ.
xiij.q: non reddit malũ pꝛo malo.Benigna eſt:q: reddit
bonũ pꝛo malo.de his.xxiij.q.iij.ſex differẽtie.Quam diu
regina deaurata auro p̃mo ⁊ puriſſimo amoꝛis.pſ.xliiij.
Pꝛouerb.iij.O ſancta eccleſia ſic feciſti:per totũ mũdum
ramos extẽdiſti:⁊ barbaras nationes tibi ſubegiſti.xciij.
di.legimus.⁊ in tribulatione martyꝛum tuoꝛum creuiſti.
xij.q.j.futuram.⁊ paupertate tua altiſſima diues virtuti/
bus fuiſti.ij.ad Coꝛ.viij.et in humilitate tua cũ tuo ſpon/
ſo vbilibet terrarum adoꝛata ⁊ exaltata fuiſti.Luce.xviij.
Sed poſtꝙ vindictas expertiuiſti:theſauros auri ⁊ argen
ti fecis terre non ante pedes tuos.Act.v.ſed ante coꝛ po/
ſuiſti:ſanguinẽ fudiſti:terreni regni gloꝛiã vſurpaſti:a mã
ſuetudine ⁊ caſtimonia et ceteris virtutibus receſſiſti:in
mẽbꝛis tuis minoꝛata fuiſti.vtrãꝗ Aſiam quaſi ⁊ Aphꝛi/
cam perdidiſti.fidem tuã ſacroſanctã etiam per magnam
partem Europe vbi habitas pꝛauis operibus.O ſponſa
ſine macula.xj.diſt.quãuis.maculaſti cũ quibuſdã mem/
bꝛis tuis peruerſiſſimis:⁊ per occaſionẽ tue in membꝛis
pꝛecipue pꝛelatoꝛũ crudelitatis filioꝛum tuoꝛũ coꝛda ad
tuã obedientiã induraſti.Claues enim tue ꝑ tuos rectoꝛ/
res ꝑfidos affectatos ⁊ diuiſos vſurpate cauſa ⁊ animo
eroꝛdine.xj.q.iij.§.ſi ergo.de ſentẽ.excõ.ſacro.oberrantes

quam:ꝙ eſſent timende ⁊ tenẽde.xj.q.iij.ſententia.⁊.§.cum
ergo.contẽptui habentur.Et tue ſentẽtie paſſim late/ne
lãcce amoꝛis ⁊ iuſtitie trutinate.xj.q.iij.q̇ recte.potiꝰ reſpi
cientes potentiã ⁊ ſuperbiam:ꝙ miſericoꝛdiã ⁊ humilita
tem:nõ medicinales.vide qđ ſcripſi ſupꝛa in pꝛima parte
in.§.nunc querendum.in ar.lxix.ſed moꝛtales.xxiij.q.iij.
coꝛripiãtur.⁊.c.notandũ.⁊ ex de ſen.excõ.cum medicina
lis.lib.vj.exiſtunt hominis vtriuſꝗ.Obſtetricante enim
manu tua/non percutiente ⁊ occidente/extractus erat
coluber toꝛtuoſus.Job.xxvj.ad fi.Natura enĩ hoĩs nobi
lis eſt.ſm Senecã.facilius ducitur ꝙ trahatur.Et ſeruas
to conſilio ſenioꝛum cũ miſericoꝛdia ⁊ benignitate:nõ cũ
ſcoꝛpionibus ſm conſiliũ iuuenum ſuperboꝛum ⁊ ſtolido
rum regẽdus erat populus/etiã contumax:non cedẽdus.
Pꝛopter quod eũ perdidiſti:quia ipſum per indiſcretio
nem ⁊ ſuperbiã diuiſiſti.⁊.c.tribus apoſtatãtibus a te in
vniuerſo oꝛbe/vtinã due tibi ⁊ Roboam capiti tuo pape
⁊ noſtro(Roboam interpꝛetatur dilatãs populũ)in fide
⁊ moꝛibus remaneãt tibi ſalue.ad hoc.iij.Reg.xij.vij.q.j.
deniꝗ.j.q.j.ſi quis inquit.Hieruſalẽ Hieruſalẽ(ſic enim
interpꝛetatur pacifica)plena olim iudicio cum miſericoꝛ
dia.xlv.diſt.diſciplina.iuſtitia oleata olim habitauit in te.
nũc autem vere homicide.Eſa.j.Cõuertere igitur ad do
minum deum tuum iuſtum ⁊ pium.cui miſericoꝛdia cum
iudicio decantatꝛ in Pſ.c.et ejce abs te filios Agar ancil
le:q: feri ſunt.⁊ manus eoꝛum contra oẽs/⁊ manus oĩm
contra eos.Geñ.xvij.Quid tibi ⁊ Cayn fratricide?Geñ.
iiij.de peni.diſ.j.nũquid cayn multo hoꝛribilius filijcide.
ex de his q̇ ſi.occi.ff.ad.l.pope.de parrici.Quid etiã tibi
⁊ Nemroth venatoꝛi hominũ ⁊ oppꝛeſſoꝛi?Geñ.x.vj.diſt.
§.fi.Quid tibi ⁊ indignationi ⁊ amaritudini infellica co
lumba?ij.q.vij.non omnis.Dimitte ſynagogam occidere
⁊ occidi.talionibus vti.dentẽ pꝛo dẽte/oculum pꝛo oculo
expetere.Leuit.xxiiij.xxiij.q.iij.ſex differentie.⁊.q.iiij.§.ex
his.⁊.c.cũ in lege.Sed pꝛopagatoꝛ tuus per quẽ chꝛiſtus
loquitur dicit tibi Petrus caput tuũ.Non reddentes ma
lũ pꝛo malo.j.Pet.iij.⁊ pꝛe.c.ſex differentie.Et ille pacifi
cus Salomon(ſic enĩ interpꝛetatur)qui tibi de lõge ora
bat dicebat tibi.Oculi tui colũbarum.Cant.iiij.in pꝛin.
xxxvj.di.§.ecce.in fi.non vulturũ/nõ coꝛuoꝛum rapidoꝛũ/
qui de moꝛte paſcuntur.ij.q.vij.non omnis.Templũ tuũ
Gedeon.i.chꝛiſtus q̇ interpꝛetatur tentatio humilitatis
mee:tẽplum tibi cõſtruxit:nomen ⁊ titulũ ſibi impoſuit/
Dñi pax.Judicũ.vj.⁊ ille pſ.cxxiiij.⁊.cxxvij.dicebat/Pax
ſuper iſrael.¶ D Aug.In vno verbo eſſe bonũ ſtatuẽs
et in tribus literis trinitatis deſignatiuis.in.P.pater.in
A.triangulari filiꝰ:in quo triplex ſubſtantia:verbũ/caro/
⁊ anima.in.X.q̇ eſt duplex cõſona:ſpũſſanctus ab vtroꝗ
procedẽs.ex de ſum.trini.fideli.lib.vj.Omne bonũ inclu
dens.ꝓpter quod vltimo ſponſus tuus de hoc mũdo mi/
graturus ad patrẽ/eam tibi ꝓ teſtamento reliquit dicẽs.
Pacem meã do vobis.pacẽ relinquo vobis.Joã.xiiij.vbi
Aug.Pacem reliquit in hoc ſeculo:in qua manentes ho/
ſtes vincimus:⁊ vt etiã hic inuicẽ diligamus.pacem ſuã
nobis dabit in futuro ſeculo:quando ſine hoſte regnabi/
mus:vbi nũquam diſſentire poſſumus.Pax autẽ nobis
ipſe eſt:⁊ quũ credimus ei quia ipſe eſt:⁊ quũ videbimus
eum ſicut eſt.Sed quid eſt ꝙ vbi dicit pacẽ relinquo vo/
bis:nõ addidit/meam.vbi vero dixit/do vobis:ibi dixit/
meã.An foꝛte hic aliquid latet.Pacẽ enim ſuam eã voluit
intelligi qualem habet ipſe.pax vero iſta quam nobis re/
liquit in hoc ſeculo:noſtra potius dicẽda eſt/ꝙ ipſius.illi
quippe nihil repugnat in ſeipſo:quia nullũ habet omni/
no peccatum.nos autem talem pacem nunc habemus in
qua adhuc dicamus/Dimitte nobis debita noſtra.Mat.
vj.de peni.diſtin.iij.de quotidianis.⁊ diſtin.j.tres autem.
Quod vero dominus adiungit/Non quomodo mun/
dus dat:ego do vobis.quid eſt aliud:niſi quomodo ho/
mines dant/qui diligunt mundum:qui pꝛopterea dant
ſibi pacem:vt ſine moleſtia mundo perfruantur:⁊ quãdo

iuſtis dant pacē vt non eos perſequātur? Pax eſſe non po
teſt vera: vbi nō eſt vera cōcoꝛdia: quia diſiuncta ſunt coꝛ-
da. Eſt aūt pax ſerenitas mentis: trāquillitas animi: ſim-
plicitas coꝛdis: amoꝛis vinculum: conſoꝛtium charitatis.
Nec poterit ad hereditatē domini peruenire: q̄ teſtamen
tum pacis noluerit obſeruare. Nec poteſt cōcoꝛdiam ha-
bere cum chꝛiſto: qui diſcoꝛs voluerit eſſe cum chꝛiſtiano.
huiuſ(modi) Aug. ad hoc. xc. di. per totum. xi. q. iij. inter verba.
xxiij. q. j. noli. Nec hoc dicit̄ quin per cōteptibiles. j. Coꝛ.
vi. xi. q. j. §. ex his omnibus. in terris tibi ſubiectis merum
imperium exercere valeas: ⁊ animaduertere in facinoꝛo-
ſos. ex̄ ne cleri. vel mona. epiſcopus. li. vj. vt boni quiete vi
uant maxime ſub gremio tuo. xxiij. q. v. non fruſtra. di. iiij.
c. j. ⁊ ex̄ in pꝛohe. decre. Rex pacificus. quin etiā rebellib⁹
tuis ⁊ te perſequētibus per hereticam pꝛauitatē bella va
leas indicere. xxiij. q. v. ſi audieris. ⁊ q. viij. vt pꝛidem. ⁊ c.
hoꝛtatu. cum ſi. vt eos ad ſinū tuū deducas: ne filij tui de-
liri recedant a te: ſed reuertantur etſi coacti. xxiij. q. iiij. ni-
miū. c. diſplicet. cum. c. ſeq. Sed quia habere pacē volun-
tatis eſt. bellū autem debet eſſe neceſſitatis. vt in Macha
beis apparet in libꝛis eoꝛū. ex̄ de reg. iur. quod nō eſt. Nō
enim pax queritur / vt bellum exerceatur: ſed bellū fit / vt
pax queratur. xxiij. q. j. noli. Maxime ergo tu pugna per
alios coacta: eſto in bellando pacifica: vt eos quos expu-
gnas ad pacis vnitatem vincēdo perducas. Te ergo per
tuos fideles pugnantem neceſſitas depꝛimat: non volun-
tas. ⁊ ſicut per te reſiſtenti violētia redditur: ſic victoꝛijs
capto miſericoꝛdia debet̄. vt pꝛe. c. noli. ¶ E Que autē
in bellis tuis maxime pꝛohibētur: hec ſunt. nocēdi cupidi
tas. vlciſcendi crudelitas. implacatus ⁊ implacabilis ani
mus. feritas rebellandi. libido dominādi. concupiſcentia
poſſidēdi. A duob⁹ vltimis tentaris maxime. hec ſm̄ Au-
gu. pꝛohibētur in bello. xxiij. q. j. quid culpatur. ⁊ c. milita
re. adde qd̄ ſcripſi. s. co. in. §. quibus ergo. ꝟ. vt autem. in
ar. xlvij. ⁊ in. §. ſeq. Tu ergo benigna eccleſia / que chꝛiſtū
pacificum facis inter tua vbera commoꝛari. Cant. j. Et que
cum his qui oderūt pacem: pacifica debes eſſe. pſ̄. cxix. ⁊
xi. q. iij. inter. Tu que ramum virentis oliue in oꝛe poꝛtas.
Gen. viij. ex̄ de ſacra vnc. c. vnico. §. penulti. Tu q̄ obuias
chꝛiſto venienti ad te cū ramis oliuarum pacificarū. ver-
ſus. Adiuuat in bello pacate ramus oliue. figuratarum.
Neemie. viij. quia ibi figurabaris. Tu que vncta es a ſpō
ſo tuo chꝛiſmate olei ⁊ balſami delibuto. ex̄ de ſacra vnc.
c. vnico. pꝛe tua ſynagoga conſoꝛte. vt in pſ̄. xliiij. Et que
vnctionem accepiſti nedū a tuo capite quod eſt chꝛiſtus.
vt pꝛe. c. de ſacra vnc. c. vnico. ſed a barba eius / apoſtolico
pacifico cetu: ⁊ barba diſcipuloꝛū choꝛo deſcendente vſq;
ad te: que es veſtimētū eius. xvj. q. vij. ſicut. vt in pſ̄. cxxxij.
Ecce q̄ bonum ⁊ q̄ iocundū ⁊c̄. Tu etiam que facis vnā
curiam in tuis electis cū illa celeſti Hieruſalē. xxxij. q. iiij.
recurrat. que ſedet in pulchꝛitudine pacis. Eſa. xxxij. Di-
mitte pharetrā ⁊ arcum Eſau venatoꝛis. Gen. xxvij. haſti
le ⁊ lanceā Goliath. j. Reg. xvij. pugionem ⁊ ſicam: a qua
ſicarij dicūtur. legitur ⁊ no. de homici. ſicut dignū. §. eos.
gloſ. ſicarij. ⁊ omnia arma ⁊ bella carnalia: quia non ſunt
ꝓpꝛie tua. vt dicit. ij. Coꝛ. ix. electionis vas. Sed deſigna-
tiua ſpiritualis pugne. xxiij. q. j. niſi bella. Sed induere ci-
licio: ⁊ aſpergere cinere. Hiere. vj. Job. xlij. Joſue. vij. He-
ſter. iiij. de peni. diſt. iij. achab. Plāge ⁊ vlula interfectos
populi tui vtra(que) moꝛte cū Hiere. in Thꝛenis. ⁊ Hiere. ix.
Audiatur vox tua O pulchꝛa Rachel in Rama. i. in excel
ſo ploꝛatus ⁊ vlulat⁹: ⁊ noli recipere conſolationē. Mat.
ij. in ſi. quia filij tui in montibus Gelboe. i. in decurſu car
nali / in quib⁹ nec ros deuotionis / nec pluuia cōpunctio-
nis eſt. vtinam non opera tua. i. maloꝛū membꝛoꝛū tuoꝛū.
⁊ inclyti tui ⁊ pꝛeſidētes in eccleſia interfecti ſunt. ij. Re-
gū. j. ⁊ non ſunt. quia timeo q̄ ſuū felix eſſe perdiderunt.
quia ⁊ in anima ⁊ in coꝛpoꝛe cōmuniter perierunt. Quis
dabit oculis tuis fontē lachꝛymarū: vt nec quieſcant pu-
pille oculoꝛū tuoꝛum: et plangas eos ⁊ te: que foꝛſan tāti

ſanguinis fuſi rea in membꝛis tuis fuiſti: timens ne rex
exercituū miſſis exercitibus angeloꝛum te tribulet ⁊ ho-
micidas perdat. Matth. xxi. ¶ F Quis enim pꝛelatoꝛ-
rum tuoꝛū qui te videntur regere: teſte cōſcientia poterit
pꝛoclamare cum Paulo. Munde ſunt manus mee a ſan
guine interfectoꝛū. Act. xx. ⁊. xliij. diſt. epheſijs. Numquid
merito poteſt dici. Merito pateris ⁊ patieris. q2 peccaſti
in filios tuos: quoꝛū miſerta non es quū depꝛecarētur te:
et non exaudiſti eos: ſed pꝛocuraſti per crudelia membꝛa
tua eoꝛū ſanguinem fundi: En ſanguis eoꝛū exquiritur.
Gen. xlij. et ſparſus clamat ad deum de terra: ⁊ vindictā
petit. Gen. iiij. Hiena beſtia moꝛtuos deuoꝛat. Tui nutri
tij / optimates tui / capita. Amos. vj. in populis / crudelio-
res ea / viuos homines deuoꝛant. comedunt Jacob. Pſ̄.
lxxviij. deuoꝛant plebē tuam vt cibū panis. vt ait Dauid.
pſ̄. xiij. ⁊. lij. ⁊ poſt q̄ occiderint: ſacrificāt in altari ſangui
nis manibus ſanguinolentis ⁊ coꝛdibus: ⁊ bibunt ſacro-
ſanctū ſanguinem ſacramētaliter qui pꝛo populo effuſus
eſt / cum conſciētia cruentata. de cōſe. diſt. ij. qui ſcelerate.
⁊ c. acceſſe(r)unt. Quin inſuper qui in bellis iniuſtis dede-
runt conſiliū auxilium vel fauoꝛem vbi multi ceciderunt:
ſine aliqua diſpenſatione a te obtenta / contra ſacros ca-
nones pꝛomouētur aſſidue celebꝛātes / irregularitate du
plici irretiri. lj. diſt. qui in aliquo. xxiij. q. viij. his a quibus.
l. diſt. ſepe. ex̄ de homi. ſicut dignum. de exceſ. pꝛela. ex lite-
ris. de accuſa. inquiſitionis. j. rn̄. ¶ G Sed poſſes dice
re: etſi martyꝛes coꝛpoꝛales iſtis tēpoꝛibus non ſint in do
mo mea: ſunt tamē martyꝛes ſpirituales. vtinam ſic eſſet.
Scio enim ſm̄ Augu. in ſermone beati Laurentij / q̄ vita
chꝛiſtiani ſi ſm̄ euangeliū viuit in cruce ⁊ martyꝛio: eſt tē
perantia in abundātia / cum. xli. diſt. delicie. Dauid. Caſti-
tas maxime in adoleſcētia / cum Daniele. Dani. per totū. ⁊
Joſeph in egypto. Gen. xxxix. Largitas in penuria / cum
Tobia. Tob. iiij. in ſi. ſm̄ Bern̄. In iniurijs Patiētia. xxiij.
q. j. paratus. Ad inimicos Beneuolētia. xxiij. q. iij. ſex diffe
rentie. Ad afflictos coꝛdis cōpaſſiui miſericoꝛdia. xlv. diſ.
vera. ſm̄ Greg. martyꝛia ſunt: ſed vere perpaucos habes
filios talibus martyꝛijs laureatos. vn̄ Greg. Martyꝛes
ſine ferro eſſe poſſum⁹: ſi patientiā in animo veraciter cu
ſtodimus. Et idem. Qui doloꝛē exhibet in aliena neceſſi-
tate: crucem poꝛtat in mente. Et idem: Ferre cōtumelias
et inimicos diligere / martyꝛiū eſt in occulta cogitatione.

Sed pꝛohdoloꝛ contra martyꝛiū temperantie tui abun
dantes crapulati ſunt. contra Dauid. ex̄ de vi. ⁊ hone. cle.
a crapula. Menſe eoꝛum plene vomitibus. de cōſe. diſ. v.
ne tales. quia non ad neceſſitatē / ſed ad voluptatem reci
piunt alimēta. vnde Greg. in homil. Cum audieritis pꝛe-
lia ⁊c̄. Vbertatis abūdantiā non ad neceſſitatem carnis /
ſed ad peruerſitatē intoꝛſimus voluptatis. Coꝛda eoꝛū
non eructāt verbū bonum ſm̄ Dauid. pſ̄. xliiij. ſed eoꝛum
ructus ex pꝛegrauato vētre fetoꝛem exhalant: ⁊ diuerſis
ferculis ſaginati indigeriem ſuā eructāt: ad celum coꝛda
habentes. cōtra pꝛeceptū domini. ebꝛietate ⁊ crapula pꝛe
grauata. Luc. xxi. vbi Baſilius. Singulum animalium a
conditoꝛe omniū in deo habet intrinſecus cauſas facien-
tes ad tutelā conſiſtētie pꝛopꝛie. pꝛopter quod ⁊ chꝛiſtus
dedit nobis hanc monitionē: vt que illis a natura / vel no-
bis auxilio rationis ⁊ cautela cōtingant: fugientib⁹ qui-
dem peccatū. vt irrationabilia fugiunt moꝛtifera pabula
inquirentibus vero iuſtitiā: ſicut illa herbas nutritiuas
requirūt. Eadem vero admonitio egrotantes ſanat: ⁊ ſa
nos perficit ſeruatoꝛes pꝛeſentiū: pꝛouiſoꝛes futuroꝛum:
non alienoꝛū cenſoꝛes: ſed ſuoꝛū ſcrutatoꝛes: non dimit-
tētes intellectum ſeruū fieri paſſionū: ſed irrationale ani-
me ſubijciētes rationali. Itē Titus ibi. q. d. Cauete ne lu-
mina veſtre mētis grauentur: q2 crapula ⁊ ebꝛietas fran
gūt pꝛudentiā: quaſſant fidē: operant̄ naufragia. Itē ibi
Baſili⁹. Eſt autē ebꝛietas nimius vſus vini. Crapula vo
anxietas ⁊ nauſea q̄ eſt in edacitate. Sicut igitur cibis vt
nō eſuriamus: ſic ⁊ potu ne ſitim patiamur vtendū; vitā-

do diligentius lapſum. Fallax eſt enim vini ingeſtio. Anima autem a vino libera prudentiſſima erit ⁊ optima. ſed humectata vini vaporibus quaſi quadã nube velatur. ad hec. xli. di. quiſquis. ⁊. c. parſimonie. c. delicie. xxxv. diſt. per totũ. xliiij. di. comeſſationes. de cõſe. di. v. ſicut tibi. cum. c. ſeq. ⁊. c. nihil. ex̃ de vi. ⁊ ho. cleri. a crapula. ¶ Cõtra martyrium caſtitatis. Caſtitas aũt nedũ in pueris ⁊ adoleſcentulis vt Daniele ⁊ Joſeph dictis. s̃. ℟. pri. q̃ in ligno corruerũt. Thre. iiij. ⁊ in iuuenibꝰ qui in immũditia infirmati ſunt. Eſa. xl. Juuenes in infirmitate ſua cadent. ſed etiã in ſenibꝰ impudicis: qui videtur regere populũ: periclitata eſt. q; iudicia dei nõ attendẽtes ⁊ ad celum oculos nõ leuantes. Joã. xi. Luc. ix. ex̃ de cele. miſ. cũ marthe. §. i. fetores libidinis amplexantur: vt ſic inueterati dierũ malorũ merito poſſint dici: ⁊ ſcindi per medium angelico enſe digni. Danie. xiij. ex̃ de pſum. cũ in iuuenture. Quũ eñ deficiente calore naturali continẽtiores eſſe deberent: ⁊ quãto morti viciniores efficiũtur: tanto ſoliciriores atq; timidiores eſſe deberẽt. lxxxvi. di. tanta. ipſi econuerſo immundiores igne alieno. de pe. diſ. iij. inter hec hier̃. i. ⁊ vſq; ad cõſumptionẽ deuorante. Job. xxi. ſucceſſi ⁊ audaciores ad deũ prouocãdum ſiunt: vt eorũ ſenectus nõ venerabilis. Sap. iiij. lxxxiiij. di. porro. ſed apud deũ ⁊ hoies abominabilis habeatur. ⁊ maledicti pueri centũ annorũ increpatione prophetica nuncupentur. Eſa. lxv. ij. q. vij. paulus. ⁊ condẽnentur cõparatione vite / a pudiciſſimis pueris / ſenibus moribus venerabilibus Joſeph ſaluatore Egypti experte tenebrarum carnis. Gen. xxxix. Samuele induto ephot lineo puriſſime mũditie. i. Reg. ij. Hieremia mũdo nato, q; in vtero ſanctificato. Hiere. i. ⁊ Joanne baptiſta pellicea zona in ſignum premortuorũ lumborũ accincto. Matth. iij. vbi Hiero. Zona pellicea qua cinctus erat et Helias / mortificationis indicium eſt. Et Daniele frugali ad conſeruationẽ honeſtatis. xliiij. di. §. i. Danie. i. prefigurãtibus dominicã puriſſimã ⁊ angelicam caſtitate. de iſtis bonis pueris. lxxviij. di. §. hoc regulariter. ¶ Cõtra martyrium largitatis in paupertate. Ubi aũt ille martyr erit vt Tobias largus in penuria. quũ vix intra te O mater eccleſia inueniãtur largi in abundãtia ſicut eſſe deberent? lxxxvi. c. non ſatis. ⁊. c. archidiaconũ. Plurimi enim tui preſules ⁊ rectores de patrimonio. ex̃ de pben. cũ ſm chriſti patrimoniũ ſuorum conſanguineorũ ampliantes / vel nouiter edificãtes. ex̃ de elec. cũ ex eo. ℟. ne ſicut. lx. vi. ⁊ in fraudem ſuarũ eccleſiarũ inſtrumenta emptionũ in perſonis ſuorũ attinẽtium conficientes. xij. q. iij. c. i. ⁊. q. iiij. c. i. ⁊ ex̃ de pecu. cleri. c. ij. nec pauperes buccellã in eorũ aceto intingere permittunt: nedũ in vino. Job. xxxi. Si comedi buccellã panis ſolus. ante eorũ valuas vlceroſi iacent: nec eis micas panis porrigunt. nec familia crudelitatem dñi imitata. Luc. xvi. vbi Amb. Jta eñ ſunt cõditionis humane immemores: vt tãq; ſupra naturã ſiti de miſerijs pauperũ incentiuũ ſuarum capiãt voluptatũ. Rident inopẽ. inſultant egẽti. ⁊ quorũ miſereri debuerant / ijs auferunt vniuerſa. xciij. diſt. diaconi. v. ibi etiã Aug. de verbis domini. Jnexplebilis eñ eſt diuitũ auaritia. xlvij. di. ſicut. c. bonorũ. nec timet deũ: nec hominẽ veretur. Luc. xviij. nõ parcit patri: amico fidẽ nõ ſeruat: viduã opprimit: rem pupillorum inuadit. ¶ Canes impudici. lxxxviij. di. nemo. tui cornuti canibꝰ diuerſi generis domũ plenam habentes: ⁊ eos (qd̃ pudet ſcribere) intra ſinus ⁊ gremiũ nutrientes cum eis ludẽtes / ⁊ caudas eorũ palpantes / nedũ panem filiorũ pauperũ. xvi. q. i. Decupis. et orphanorũ eis tribuũt ad edendũ. Matth. xv. ſed perdicibus ⁊ caponibꝰ ⁊ alijs carnibus eos alunt. Jncarcerati aũt vermibꝰ ſcaturiunt. Captiui etiã pro quibus ſacra vaſa conflata vendi iubentur. xij. q. ij. aurũ. ⁊. x. q. ij. hoc ius. in cõpedibus ⁊ catenis languidi ⁊ paralytici in plateis ſtercoribus ⁊ porticibus incenati dormitant: nudi frigore algẽt: peregrini foris in vijs hoſpitantur: ⁊ ꝓ talibus proſelitis ⁊ miſeris nec panis nec veſtimentũ eſt in domibus prelatorũ: nec vas frigide aque tantũ. Matth. x. g. Mar. ix. vbi Hiero. Non calide. ne ⁊ in calida paupertatis ⁊ penurie lignorum occaſio quereret. Tales prelati nolunt ſibi facere amicos nedum de mãmona iniquitatis. Luc. xvi. quod exponit. xiiij. q. v. §. ſed hoc. i. ſuis ꝓprijs ſi qua habẽt: Sed nec de agape eccleſiaſtice charitatis. xlij. di. c. i. ⁊. c. non oportet. i. c. ij. quũ tamen quicquid habent clerici excepto victu ⁊ veſtitu / pauperũ cenſeatur. x. q. ij. epiſcopus. xvi. q. i. quoniã de quo. s̃. parte. ij. ar. xxix. §. vlti. ℟. de hoc late.

SEd de martyrio patiẽtie in iniurijs quid dicemus? Quis hodie intra te mater eccleſia manſuetus aut mitis eſt: qui patiatur ⁊ nõ deducatur ſm ſapientem. i. leſiones cordaliter nõ ſentiat? Quis eſt qui ſe non vindicet: aut corde / aut verbo / aut ſigno / aut actu / quicquid dicat? xxiij. q. i. §. i. ⁊. q. iij. §. i. ⁊. c. ſex differentie. ⁊. q. iiij. §. ex his. ⁊. c. cum in lege. Quis nõ recordatus iniuriarum ciuiũ ſuorum ſibi factarũ? Leuit. xix. Quis orat in ſpiritu ⁊ veritate. Jo. iiij. pro perſequentibus ⁊ calũniantibus eũ? Mat. v. ⁊ Luce. vi. Et quis benefacit ijs qui oderunt eũ: vt pre. §. ex his. Ubi inueniemus mãſuetos ⁊ mites: qui terram viuẽtium hereditent vel poſſideant? Matth. v. vbi Aug. Mites ſunt qui cedunt improbitatibus: ⁊ non reſiſtũt in malo: ſed vincunt in bono malũ. Roma. xij. Rixentur igit̃ immites ⁊ litigent ꝓ terrenis: ⁊ dimicent pro temporalibus rebus. ſed beati mites: quoniã ipſi hereditabunt terram. Jtem Ambroſius ſuper Lucã. Mitiga ergo affectũ tuũ: vt non iraſcaris: aut certe iratus ne peccaueris. Prelatorũ eſt enim motũ temperare conſilio. nec minoris virtutis dicitur cohibere iracundiam q̃ omnino non iraſci. quũ plurimũ illud leuius: hoc fortius exiſtimetur. Sed qui ſunt hodie diſcipuli chriſti cordis humilis: quibus dicat magiſter humilis: Diſcite a me: q; mitis ſum: et humilis corde. Matth. xi. vbi Aug. de verbis domini. Non mũdum fabricare / nõ in ipſo mundo miracula facere / ſed q; mitis ſum ⁊ humilis corde. Magnus eſſe vis: a minimo incipe. Cogitãs magnã fabricam cõſtruere celſitudinis / de fundamẽto prius cogita humilitatis. quia quãto q̃ſq; vult ſuper maius edificium edificare: tanto altius fundamentũ fodit. Quo autem peruenturũ eſt cacumen noſtri edificij? vſq; ad conſpectũ dei. Et ibi Rabanus. Diſcendũ nobis ergo a ſaluatore noſtro / vt ſimus mites moribus: ⁊ humiles mentibus. Neminẽ ledamus. neminẽ contẽnamus. ⁊ virtutes quas foris oſtẽdimus morcimus teneamus in corde. Et ibi Chryſ. Et ideo incipiens diuinas leges ab humilitate incipit: ⁊ magnum premium ponit dicens. Et inuenietis requiem animabus veſtris ⁊c. Uide qd̃ ſcripſi. s̃. in hac. ij. parte in. c. iij. Thren. in litera Thet. ℟. eſt iugum. cũ ℟. ſeq. in. vi. ar. Et Ber. Collactanee ſunt humilitas ⁊ mãſuetudo. ⁊ ſicut preſumptio ab elatione ſic vera mãſuetudo ex vera humilitate ꝓcedit. Mortuus eſt Moyſes mitiſſimus hoim qui erant in terra. Numeri xij. ⁊ vere ſepulcrum eius nõ apparet. Deut. vlti. Samuel etiam ꝓ inimicis orãs. i. Reg. xv. in fi. defunctus eſt. Sed vbi eſt Paulus qui optat fieri anathema ꝓ fratribus: ad Roma. ix. cum predicto Moyſe petente deleri de libro vite: aut parci populo iſraelitico vitulo immolanti. Exodi xxxij. xlv. diſt. diſciplina. Ubi eſt Dauid qui peſſimũ inimicum Saul eũ de ſola inuidia perſequente. i. Regũ. xviij. ⁊ xix. ⁊. xx. ⁊ quem in ſpelunca potuiſſet occidere: et vite reſeruauit. i. Reg. xxiiij. i. q. i. dominus. ⁊. ij. q. vij. §. de his. ℟. Jtem in libro regũ. ⁊ in monte Gelboe corruentem plangit: ⁊ planctum ſuper eum docet filias iſrael. ij. Regũ. i. et filiũ filij eius cõmenſalem facit. ij. Reg. ix. ⁊ viros Jabes galaath ſepeliẽtes Saul benedicit ⁊ remunerat. ij. Reg. ij. Sed inſuper Abſalonẽ ſceleſtum perſecutorem filium diuturne deplorat. ij. Regũ. xviij. ⁊. xix. Fateor ſepulcrum iſtius Dauid miſericordis apud nos eſt. Act. ij. ſed nõ ipſe nec miſcdia eiꝰ. q; vacuũ eſt mauſeolũ eius. quũ vix reperiatur hodie ſucceſſor eius in charitate ⁊ pietate. ſed cũ

ipſe nõ ſit hic doctrina tamen eius nobiſcũ eſt. q̃ dicit. pſ.
vij. Si reddidi retribuẽtibus mihi mala ⁊c. ⁊ iterũ. Cum
his qui oderũt pacẽ eram pacificus. pſ. cxix. Et ideo vere
fuit homo ſcdm cor dei. j. Regũ. xiij. Act. xiij. ⁊. j. q. vij. ſi q̃s
omnẽ. quia nil ſic facit hominẽ ſimilẽ deo/ſicut miſerico:
dia: maxime in p̄latis. quia nil tã peculiare eſt imperialis
maieſtatis: ꝙ humanitas: per quã ſolam ſeruatur dei imi
tatio. ſm. l. C. de dona. inter vi. ⁊ vxo. l. ſi. ¶ Verũ de mar/
tyrio cõpaſſionis quid dicam: quod ſcriptũ eſt. Amos. vj.
Nil cõpatiebantur ſup cõtritione Joſeph ſcʒ pauperis ⁊
afflicti. Impietas regnat hodie. ⁊ ideo compaſſio exulat:
quia ſoli pij cõpatiũtur. vñ Hugo de ſancto vic. Omnes
patiuntur. pauci cõpatiuntur. Pati poſſunt impij. cõpati
autẽ niſi pij. Et vtinã homines iſti⁹ generationis ſibimet
bene cõpaterẽtur: ⁊ flammarũ perpetuarũ reco:darent.
ſed paralytici ⁊ inſenſibiles facti ſunt ſibi. Miſeri etenim
hoĩes toti pergentes. ſm Bern. in his q̃ fo:is ſunt: ignari
ſunt interiorũ ſuorum. Exterio:ẽ quippe ſuperficiẽ intuẽ/
tes/ſalua ſibi oĩa ſuſpicantur: nõ ſentiẽtes vermẽ occultũ
qui interiora corrodit. cõtra quos dicitur Prouerb. xxiij.
Verberauerũt me: ſed non dolui. traxerunt me: ⁊ nõ ſenſi.
Membrũ aũt quod dolo:ẽ non ſentit: mortuũ eſt. ⁊ inſen
ſibilis morbus incurabilis eſt. ſm Bern. Quis autem ho
die maxime p̄latoꝝ ſentit in ſe qđ in chriſto Jeſu: Phil.
ij. ⁊ in ſenſu cogitat circũſpectionem dei: Eccl. xiiij. quam
habuit in redimẽdo proprio ſanguine vermiculos inimi/
cos: Ubi eſt Jonathas. Jonathas interp̄tatur colũba do
mini. chriſtianus ſcʒ dono ſancti ſpiritus in baptiſmate re
natus. cui Alexander/chriſtus/alleuãs (interp̄tatio ale
xandri) tenebras. q: lux eſt vera. Jo. j. vel auferens angu/
ſtias per gratiã qua eſt plenus. ibi Jo. j. mittat purpuram
crucis ſanguine agni. j. Pet. j. immaculati rubricatã. ⁊ co/
ronam triũphanti in cruce vt ſentiat que chriſti crucifixi
ſunt: j. Machab. x. Chriſtus in carne paſſus eſt. quis eadẽ
cogitatione armatur: j. Petri. iiij. Quis ſtigmata eius in
mente ⁊ in corpore ſuo portat: Gala. vlt. xij. q. ij. gloria. ꝟ.
multi. in fi. Quis configitur chriſto in cruce: Quis in ea
gloriatur: Gala. ij. ⁊ vlti.

¶ Articulus. xlix.   A

Precioſa ſpõſa chriſti eccleſia: iã gloria tua nõ eſt abintus necꝫ
in cruce. ex de ſacra vnc. c. vnico. §. ad exhibẽ
dum. ſm Dauid. pſ. xliiij. Nam gloria recto/
rum tuorũ quedã eſt a partu. ſm prophetã Oſee. ix. q: in
eis hodie nõ requirit morũ ſed carnis nobilitas. cõtra id
ex de p̄ben. venerabilis. xl. diſ. nos q̃ p̄ſumus. quũ tñ va/
care papatu dixerit ille Piſcatori Petro ⁊ fabri. i. chriſto
Mat. xiij. Mar. vj. Luc. iiij. Jo. vj. ſed ⁊ Marcus fabrum
eũ dicebat vocari. Mar. vj. q: putabatur filius Joſeph: qui
erat faber lignarius. filio ſucceſſorẽ querimus: non augu
ſto. q: nobilitas faſtũ/faſtus litem/lis odiũ parit. no. xxiij.
q. j. qm. ¶ Alia gloria tuorũ mercenariorũ prelatorum in
theſauris ⁊ pecunia eſt. q: gloriãtur in multitudine diui/
tiarũ ſuarũ. ſm Dauid pſ. xlviij. paupertatẽ cõculcantes:
⁊ cõtra eã dogmatizantes: ⁊ pecunias iuſtificãtes contra
p̄e. c. gloria. xij. q. ij. ⁊. q. j. clericus. Unde ⁊ ꝓpter eas reci
piũt clericatũ recte cõtra id. c. clericus. Nec cogitãt quali
ter eccleſijs habeãt deſeruire: ꝓpter qđ habent beneficia.
ex de reſcrip. c. ſi. lib. vj. ſed qualiter recipiãt fructus earũ.
vñ ſemꝑ querunt quãti valet tale beneficiũ: q: querunt q̃
ſua ſunt: non que chriſti. Phil. ij. viij. q. j. ſunt in eccleſia.
¶ Alia eorũ gloria eſt quũ vindictas ⁊ alia mala faciũt.
Exultãt enim in rebus peſſimis. Prouer. ij. Sed talis ex/
ultatio maligna eſt. Jaco. iiij. maxime in victorijs iniquo/
rũ bellorũ ⁊ perditionib⁹ hoĩm interfectorũ: quos gemiti
bus ⁊ lachrymis cũ Hieremia plãgere debuiſſent. Hiere.
xiij. ⁊. ix. in p̄n. Nec recordãtur qđ ſcriptũ eſt Prouer. xvij.
Qui in ruina letatur alteri⁹: non erit impunitus. ¶ Alia
eorũ gloria eſt in quadrigis/⁊ equis phaleratis/albis et
pinguibus/loco aſelli dñici. Mat. xxj. Mar. x. Luce. xix. ⁊
Jo. ij. ⁊ domicellis armatis/loco puerorũ hebreorum oli/
uarũ ⁊ palmarũ deferentiũ ramos Jo. xij. A talib⁹ arma/
tis capitur chriſtus. Joan. xviij. Contra talẽ gloriam ait
Chryſ. Uis cognoſcere chriſti manſuetudinem veniẽtis:
cõſidera ſpeciem aduẽtus eius. Nõ ſedet in curru aureo
purpura fulgẽti. necꝫ aſcẽdit ſuper equũ feruidum diſco:
die amatorẽ. Non habet in circuitu ſplendentes gladios
aut ornamẽta terribilia armorũ: ſed ramos florẽtes: teſti/
monia virtutis ⁊ pietatis. Non recordãtes ꝙ ſplẽdor cle/
ricorũ maxime prelatorũ humilitas eſt. c. di. contra morẽ.
⁊ arma eorũ lachryme ⁊ orationes. xxiij. q. viij. conuenior.
¶ Alia eorum gloria in dapibus ⁊ veſtibus exquiſitis
thalonibus/tapetis/cortinis/poculis aureis cryſtallinis
argẽteis ⁊ mutatorijs nedũ. x. cũ Naamã ſyro. iiij. Reg. v.
ſed. xx. aut plerũꝗ amplius/annulis aureis ⁊ gẽmatis/⁊
iocalibus arcis plenis/⁊ thalamis cameris ⁊ lectis ebur
neis ⁊ ornatis tapetib⁹ pictis ex egypto ſtrate ſunt eoꝝ ca
mere: aſperſa ſunt eorũ cubilia myrrha ⁊ aloe ⁊ cinnamo
mo. Prouerb. vij. Sed de corporib⁹ potius cadaueribus
quorũdam eorũ aſcendit fetor. Eſa. xxxiij. Eſdre. j. vt non
videãtur camere ⁊ diuerticula dei ſeruorũ: ſed triclinia re
gũ ⁊ imperatorum. quũ apoſtoli quorũ vices ipſi tenent.
lxviij. diſt. quorũ. p̄e fame ſpicas alieni agri fricauerint ⁊
comederint. Matth. xij. ⁊ Luc. vj. de cõſe. di. v. diſcipulos.
⁊ mantellis ⁊ tunicellis vilibus cõtenti fuerint ⁊ paucis.
Luc. ix. quia de domo in domũ ibant expediti abſꝗ pera
⁊ ſacculo: de craſtino non cogitãtes. Matth. vj. Luce. xij.
xj. q. iij. ira. ſed cogitatum ſuũ in dño iactandum. pſ. liiij. ⁊
ſpem in eo habẽtes q̃ veſtit lilia et paſcit volatilia. Mat.
vj. Non recordantes p̄lati iſtius tẽporis ꝙ illorum ſuc/
ceſſores in vita ⁊ iuriſdictione eſſe debẽt: de quib⁹ dicitur
Heb. xj. Circuierunt in melotis ⁊ in pellib⁹ caprinis/egẽ/
tes/anguſtiati/afflicti/in ſolitudinib⁹ errantes/⁊ in mõ/
tibus ⁊ in ſpeluncis ⁊ in cauernis terre. cõtra tales p̄la/
tos. xlj. diſt. epiſcopus vilem. xxxv. di. eccleſie. ¶ Alia eorũ
gloria in argumentis ſophiſticis ⁊ terrenis ſcientijs eſt.
cõtra id Hiere. ix. Non glorietur ſapiẽs in ſapientia ſua.
Tales exquirũt prudentiã que de terra eſt: non doctores:
ſed negotiatores. Baruch. iij. Sapientes ſunt vt faciant
mala: bene autẽ neſciunt facere. Hiere. iiij. Et dicentes ſe
eſſe ſapiẽtes/ſtulti facti ſunt. ad Rom. j. ⁊. xlix. di. c. j. ꝟ. al/
bugine. ſapientes inquã in verbo in quo euacuatur crux
chriſti. j. ad Cor. j. ibi vide ſatis de iſta ſapientia carnali. ⁊
Jac. iij. vbi vocatur terrena/animalis/⁊ diabolica. vnde
Bern. Mentes implẽ cõtente ſcientijs que inflant: eas q̃
edificant neſcierũt. luciferi quidẽ tales ſunt: non igniferi.
vñ loquens Ber. diabolo ait. O lucifer: ſi fuiſſes ignifer/
nunꝗ̃ cecidiſſes. Tales non ardent ⁊ lucent cum Helia ⁊
Joanne. Jo. v. Ille erat lucerna ardẽs ſcʒ per amorẽ. ⁊ lu
cens ſcʒ per ſplendorẽ. vnde Ber. Tantũ lucere/vanum:
tantũ ardere/parũ. Ardere ⁊ lucere perfectũ. ⁊ de Helia
Eccl. xlviij. dicitur in p̄n. Et ſurrexit Helias ꝓpheta quaſi
ignis: ⁊ verbũ ipſius quaſi facula ardebat. vñ in p̄e. loco
Joã. v. Ille erat ⁊c. ait Alchuinus. Joannes enim erat lu
cerna/illuminat⁹ a chriſto luce/ardens fide ⁊ dilectione/
lucẽs verbo ⁊ actione. Carnales ſciẽtes ſunt angeli tene/
brarum trãſfigurati in angelos lucis. ij. Cor. xj. xxvj. q. v.
epiſcopi. ⁊. c. nec mirum. xxix. q. j. §. j. ex de regu. licet. §. ve/
rum. ſed veritate nudati/ſemper diſcẽtes/nunꝗ̃ ad veri/
tatem ſciẽtie peruenientes. ij. ad Timo. iij. xxvj. q. v. nec mi/
rum. vltra colũ. ſed ⁊ margaritam ſcientie. ex de tranſla.
epiſcopi. poſt tranſ. ſi quam habent/per vitam abomina/
bilem denigrantes. De talibus dicitur Prouerb. xj. Circu
lus aureus in narib⁹ ſuis. i. porci/mulier pulchra ⁊ fatua
male morigerata/videtur literatus male morigerat⁹. vt dr
in collatione Neſteroth de ſciẽtia ſpũali in lib. collationũ
Jo. caſſi. Sermocinatio autẽ domini cũ ſimplicibus eſt ⁊
humilibus. Uñ q̃ ambulat ſimpliciter: ambulat confiden
ter. Prouerb. x. dũ tamen cum ſimplicitate columbina ſit

Nimius epularũ et orna/tuum lu/xus.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN